

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ**

Кафедра економіки підприємства та організації підприємницької діяльності
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 076 «підприємництво, торгівля та біржова діяльність»
(шифр та найменування спеціальності)
за освітньою програмою
«Економіка підприємства та організація підприємницької діяльності»
(назва освітньої програми)

на тему: **«Ефективність використання трудових ресурсів підприємства»**
(назва теми)

Виконавець:

студент факультету ФЕУП

Дербішева А. О.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

старший викладач

(науковий ступінь, вчене звання)

Горлова О. П.

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Трудові ресурси є стратегічним чинником розвитку підприємства, джерелом інновацій. Трансформація виробничих підприємств в епоху автоматизації вплинула на появу нового змісту процесу формування трудових ресурсів, що відповідно потребує нових досліджень у цьому питанні.

Мета дослідження полягає у визначенні ефективності використання трудових ресурсів та розробка заходів з її підвищення на підприємстві.

Завдання дослідження:

- дослідити сутність економічної категорії «трудові ресурси», інші теоретичні аспекти трудових ресурсів на рівні підприємства;
- провести аналіз господарської діяльності ПАТ «Одескабель»;
- провести аналіз фінансово-економічного стану ПАТ «Одескабель»;
- провести аналіз ефективності використання трудових ресурсів у ПАТ «Одескабель»;
- провести пошук шляхів підвищення ефективності використання трудових ресурсів та розробити відповідні заходи для ПАТ «Одескабель».

Об'єкт дослідження: ПАТ «Одеський кабельний завод «Одескабель»

Предмет дослідження: сукупність теоретичних та практичних проблем формування трудових ресурсів, аналізу та підвищення ефективності їх використання на підприємстві.

Методи дослідження. В процесі дослідження використовувалися загальноприйняті в економічній науці методи вивчення: абстрактно-логічний, статистико-економічний, системний аналіз, традиційні способи і прийоми економічного аналізу. Обробка даних здійснювалась з використанням сучасних комп'ютерних технологій.

Інформаційна база дослідження: Закони України, статистичні дані, наукові праці вітчизняних і зарубіжних вчених з управління продуктивністю праці на підприємстві, також інформаційні ресурси мережі Internet, звітно-статистичні дані промислового підприємства ПАТ «Одескабель».

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (57 найменувань). Загальний обсяг роботи становить 67 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 13 таблиць, 4 рисунки.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «*Теоретичні аспекти ефективності трудових ресурсів підприємства*» розглянуто сутність, методи оцінки, чинники

зростання трудового потенціалу підприємства, особливості аналізу ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві.

У другому розділі «*Аналіз трудових ресурсів ПАТ «Одескабель» та ефективність їх використання*» проаналізовано основні техніко-економічні показники господарської діяльності підприємства, фінансовий стан підприємства, виявлені фактори, які позитивно та негативно впливають на рівень ефективності використання трудових ресурсів.

У третьому розділі «*Шляхи підвищення ефективності використання трудових ресурсів ПАТ «Одескабель»*» сформульовано напрями підвищення ефективності використання трудових ресурсів підприємства; запропоновано та обгрунтовано конкретні заходи з підвищення ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Ефективність використання трудових ресурсів завжди була і є одним з найважливіших та найскладніших завдань менеджменту на підприємствах. Постійно зростаюче розмаїття зовнішнього середовища підштовхує підприємства до пошуку креативних рішень розвитку за-для утримання конкурентних пропозицій. Саме трудовий капітал є джерелом креативності та чинником конкурентоспроможності організацій. Багато різноманітних методів стимулювання та мотивації персоналу розроблено й впроваджено. Однак для керівника підприємства дуже важливим є вимірювання результативності та ефективності дій, спрямованих на розвиток трудових ресурсів.

Трудові ресурси - це частина працездатного населення, що за своїми віковими, фізичними, освітніми даними відповідає тій чи іншій сфері діяльності. Існує близький по значенню, але не тотожний, термін – «людський капітал». Між цими поняттями існує різниця і її необхідно розуміти. Трудові ресурси – це переважна частина людських ресурсів, яка має певний фізичний і розумовий розвиток для роботи у певній галузі. Людський капітал - сукупність якостей, навичок, здібностей і знань людини, які він використовує в виробничих або споживчих цілях.

Ефективність використання трудових ресурсів підприємства полягає в вивченні рівня, структури та динаміки витрат робочої сили. Ефективне використання трудових ресурсів на підприємстві характеризується максимально ефективним завантаженням працівників та використанням відповідно до отриманої професії, спеціальності та кваліфікації. Отже, в разі зниження ефективності їх використання, підприємству обов'язково необхідно проаналізувати чинники, які цьому сприяли.

З метою визначення ефективності використання трудових ресурсів підприємства необхідно спиратися на результати комплексного техніко-економічного аналізу фінансово-господарської діяльності підприємства,

аналізу його фінансового стану, а також факторний аналіз продуктивності праці.

2. Аналіз основних техніко-економічних показників господарської діяльності ПАТ «Одескабель» за період з 2017 по 2019 роки надав можливість зробити висновки щодо позитивних та негативних тенденцій, які намітились у діяльності підприємства за аналізований період.

Аналіз даних підприємства показав позитивні тенденції зростання чистого доходу від реалізації, продуктивності праці, фонду оплати праці, середньої заробітної плати одного робітника, чистого фінансового результату, середньооблікової чисельності штатних працівників, фондоозброєності.

Негативні тенденції на ПАТ «Одескабель» за аналізований період прослідковувалися у зменшенні таких показників, як товарна продукція, прибуток від реалізованої продукції, обсяг виробленої продукції, фондівіддачі.

3. В результаті проведеного аналізу фінансового стану ПАТ «Одескабель» ми дійшли наступних висновків.

На ПАТ «Одескабель» протягом трьох років стабільно простежується нестійкий тип фінансової стійкості. Причиною такої тенденції стало збільшення запасів і скорочення загального розміру основних джерел покриття запасів.

Така ситуація характеризується недоліком у підприємства власних джерел для фінансування запасів. У цій ситуації ще існує можливість відновлення рівноваги за рахунок поповнення джерел власних коштів, скорочення дебіторської заборгованості, прискорення оборотності запасів.

Рентабельність власного капіталу підвищилась на 18,65 в.п. Зростання рівня рентабельності активів в порівнянні з планом мав місце виключно за рахунок збільшення суми чистого прибутку підприємства.

Аналіз показників платоспроможності ПАТ «Одескабель» показав, що коефіцієнт загальної ліквідності, на початок, і на кінець періоду був вище нормативного значення. Протягом досліджуваного періоду даний показник зменшився на 40,6%. Такий результат дозволяє зробити висновок про падіння платоспроможності підприємства. Так само ми можемо помітити, що коефіцієнт загальної ліквідності почав знижуватися саме в 2018 році, що може бути викликано кризою та економічним становищем країни в той час.

4. Мета аналізу трудових ресурсів підприємства – виявлення резервів і невикористаних можливостей, розробка заходів, спрямованих на приведення в дію цих резервів.

В першу чергу було проаналізовано склад чисельності персоналу і персоналу за категоріями. Загальна чисельність працівників з кожним роком тільки збільшувалась. Була проаналізована структура загальної чисельності робітників і виявлено, що найбільшу питому вагу серед персоналу займають робітники, за ними йдуть спеціалісти та службовці, а потім – керівники.

Оскільки аналіз ефективності використання трудових ресурсів на підприємстві необхідно розглядати у тісному зв'язку з оплатою праці, було

проведено аналіз заробітної плати і продуктивності праці на ПАТ «Одескабель».

Коефіцієнт випередження середньорічної заробітної плати у 2019 році склав 1,46, що говорить про те, що темп росту середньорічної заробітної плати одного працівника випереджає темп росту середньорічного виробітку одного працівника. На даний момент немає однозначної точки зору трактування такого співвідношення темпів росту заробітної плати та продуктивності праці працівників підприємства. Враховуючи той факт, що витрати на заробітну плату займають досить невелику частку загальних витрат підприємства, можна зробити висновок, що прискорені темпи росту заробітної плати за досліджений період є виправданими.

Було проведено факторний аналіз продуктивності праці робітників і виявлено, що у 2018 та 2019 роках найбільший вплив на продуктивність праці у ПАТ «Одескабель» оказала фондівіддача.

5. Для підвищення ефективності використання трудових ресурсів на ПАТ «Одескабель» було запропоновано та обґрунтовано економічними розрахунками два заходи: 1) Усунення втрат часу у службі інформаційних технологій на етапі формування технічного завдання; 2) Автоматизація процесів проміжного контролю якості у виробництві продукції підприємства.